

A Szegedi Rákóczi-Egyesület

— Megjegyzések egy füzethez. —

(Saját tudósítónktól.) A szegedi Rákóczi-szobor leleplezése előtt való napon néhány lapból álló, vörös fődélű füzetet kapott a szerkesztőség. A felső lapon a következő fölhívást olvastuk:

— A Szegedi Rákóczi Egyesület története. Kiadja az egyesület elnöksége. Irta: Riethy Aurél, a szegedi Rákóczi Egyesület pénztárnoka. Az 1912. évi szeptember hó 29-én tartott szoborleleplezés és dísz-zászló fölszentelési ünnepére.

A Rákóczi-ünnepség emelkedett hangulatát nem óhajtottuk disszonáns hanggal zavarni és ezért csak most bátorkodunk néhány megjegyzéssel beleszólni a szegedi Rákóczi Egyesület nyomtatott történetébe. Most már lehült a hazafias felbuzdulás, lehullt a lepel és az utolsó tosztt után keletkező ünnepies morajlás is végképen elenyészett. A forróság, amely a szobor előtt, az ünnepi hangulatban végigömlött rajtunk, most már levált a testünkről. Most már beszélhetünk nyugodtan, hideg józansággal, elfogulatlan mérlegeléssel.

Tehát:

Fölnyitottuk a füzetet és olvasni kezdünk az első lapon. Azt mondja, hogy:

— Visszaemlékezni... Elmult nagyjainak, kiknek emléke, kuruc lelked legfőltettebben őrzött kincse, tárd föl hűen dobogó szived gazdag kincstárát, halld meg a halhatatlanság génusza lantján megcsendülő ünnepi himnuszt, ébredj emberi méltóságod teljes tudatára, ünnepelj ma, szived teljes szeretetével és melegségével, ünnepelj a zsolozsma hangjai mellett, hófehér zászlód alatt, hisz önmagadat tisztelted meg, amikor nagy fejedelmeknek ércszobra előtt állasz, melyet te emeltél emlékének, a kurucok egén még sohasem látott hasonló tündöklő üstökös óriásnak, II. Rákóczi Ferencnek! ünnepelj az ércszobor előtt, melyet te állítottál oltárként, te a hazaszeretetedről messze ismert büszke szegedi nép!

Ez, kérem szépen, az első mondat. Belakából az ember feje a nyomasztó sulyu szavakba, szédítő körforgásu fél, negyed, ötöd, hatod és tizedmondatokba, amelyekbe csodálatraméltó képességgel olyan forróságot fuvott a történetíró, hogy a betű szinte süti az arcunk, ha föléje hajolunk.

És így megy ez sűrűn teleirt oldalakon által. Csupa frázis, csupa jelszó, csupa gondosan megkomponált himnusz az egyesület diszelnökének, elnökének, alelnökének, vezértitkárjának, altitkárjának, zászlótartójának, alkalmi szónokainak tiszteletére. Minden szónoknak akad egy dicséret, aki „hazafias szellemtől ragyogó, az egyesület iránti szeretetből áthatott beszéddel, örök időkre irta be a kuruc társaság minden egyes tagja szívébe szerény nevét!”

Közben aztán arról is szó esik, hogy mikor és hogy alakult meg az egyesület, megemlékezik a hálás füzet a tisztikarról és végül arról is kapunk fölvilágosítást, hogy miképpen gyűlt össze a pénz a szegedi Rákóczi-szoborra. Az adatok szerint az egyesület háromezer koronával járult hozzá a szobor költségeihez, egyik szegedi lap háromezer százharmincöt korona és tizenhét fillért gyűjtött, a szoborbizottság tizenegyezer koronát adományozott, a törvényhatósági bizottság pedig huszezer koronát szavazott meg.

Az egyesület 1903-ban alakult meg, „Szeged-Rókusi Otthon Rákóczi-Egylete” címmel. Az egyesület történetének leírásában pedig alig van valami, ami történet. Az egyesület történetének írója kénytelen volt kilométeres frázisokkal és jelzőkkel teletölteni a füzetet, mert mást nem írhatott. Egyszerűen azért, mert a legtöbb egyesületnek egyáltalában nincs története. Egy ember kedvéért összeül több ember, akik kimondják, hogy ők most egyesületet képeznek. Tisztikart is választanak, amiről beszélgetnek, jegyzőköny-

vet vezetnek. Így megy ez sok hosszú esztendőig. Közben akad valakinek valamelyes ötlete, amelyhez pénz kell. Erre megkezdődik az általános pumpolás, népiünnepéllyel, hangversennyel és lepényevéssel egybekötve.

Mit is lehetne hát írni egy füzetben, bármelyik egyesület történetéről?

KÖZOKTATÁS.

(o) Leányok a főgimnázium előadásain
Kaptuk az alábbi levelet:

Tekintetes Szerkesztő Ur! Becses lapjának f. év október 3-iki számában egy közlemény jelent meg „Kitiltották az állami főgimnáziumból a leánynövendékeket” cím alatt. Minthogy a cikk tartalma — nagyrészen legalább — helytelen információ alapszik, tisztelettel kérem a Tek. Szerkesztő urat, hogy alábbi helyreigazítást közzétenni szíves legyen.

A tiszta való a következő:

A mult tanév elején néhány szülő azon kéréssel fordult az igazgatósághoz, hogy a gimnáziumot magánuton végző leánykák az előadásokra bejárhassanak. A tanári kar külön tárgyalta az ügyet és elhatározta, hogy a mult tanévre kísérletképpen megengedi, hogy kérelmek teljesíttessék. Minthogy a kísérlet jól sikerült, én a saját hatáskörömben a mostani tanéven, tehát folytatólag is megengedtem a leánynövendékeknek, hogy az előadásokra bejárhassanak. Azonban ezzel — mint utólag értesültem — túlléptem hatáskörömet, mert az ily engedély megadása kizárólag a vallás- és közokt. minisztériumot illeti meg. Ehhez képest fel kellett hívnom a leánynövendékeket, hogy az engedély megszerzése céljából adják be mielőbb a vallás- és közokt. minisztériumhoz címzendő kérvényeket; egyben jeleztam, hogy a miniszteri döntésig a nekik adott engedélyt felfüggesztem; ezen intézkedésemért azonban — a szülők kívánságára — másnap vissza is vontam. Így tehát nevezett leánynövendékek addig is látogathatják az előadásokat, míg a miniszteri engedély leérkezik.

Egyebekben pedig kijelentem a következőket:

Én hozzám semmiféle leirat nem érkezett le a minisztériumtól ez ügyben; csak a főigazgató urtól kaptam szóbeli utasítást, hogy a leánynövendékektől kérjem be a kérvényeket. Ha pedig rendelet nincs, akkor aláírás sincs. Nem felel meg tehát a valóságnak, hogy Boncz Ödön min. tanácsos ur általa aláírt rendeletet küldött volna le ez ügyben, annál kevésbbé igaz, hogy megtiltotta volna a leányok bejárását s engem bármire is utasított volna.

A szülők, a növendékek és a sajtó legjobban tenné, ha bevárná ez ügyben a miniszteri döntést, mert addig a statusquót ugys fentartom. Igaz nagyrabecsüléssel Szeged, 1912. október 3. A Tek. Szerkesztő urnak kész szolgálója: Kárpáti Károly igazgató.

NYILT-TÉR*)

Háromszobás Comfort-lakás
elköltözés miatt november
elsejére átadó a Bokor-pa-
lotában. Tudakozódni a ház-
mesternél vagy Bokor János
cégnél, Valéria-tér.

*) E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Várnay L.

Könyvkereskedésében
kapható irodalmi és zene-
mű ujdonságok:

Zachár Gyula:
A magyar magánjog aaptanai.
6 korona.

Földes:
Államháztartástan. 13 korona.

Dr. Sidó:
Az angol városi szervezet. 2 kor.

Pettenkoffer:
Utmutatás a must és bor helyes
kezelésére. 1 korona.

Dr. Flesch Ármin:
A zsidó. 5 korona.

Tolstoj:
Hadzsi Murát. 1 korona 90 fillér.

Voss:
A költő és az asszony.
1 korona 90 fillér.

Az új téli vasuti me-
netrend kicsi és nagy
:: hivatalos kiadása ::

Walter Rathenau:
Zur Kritik der Zeit. 4 kor. 20 fill

Egon Friedel:
Ecce Poeta. 4 korona 80 fillér.

Martin Beradt:
Eheleute. 6 korona.

Peter Nansen:
Die Romane des Herzens. K 4.20

Peter Altenberg:
Wie ich sehe. 6 korona.

Emil Ludvig:
Bismark. 4 korona 80 fillér.

Eyster:
Asszonyfaló. Operett. I.—II.
6 korona.

Weiner:
Ne siessen ugy nagysád. Kuplé.
2 korona.

Ha én egy férfit látok. Kuplé. 2 kor.

Zerkowitz:
Ici-pici nő. Kuplé. 2 korona.
Hogyha megáll a gép. 2 „

Báron:
Csókészenatórium. Operett. 3 kor.